

မှတ်စုတို ၁၁ အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက်၍ ကန့်သတ်ချက်

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်သည် လုံးဝအကြွင်းမဲ့ အခွင့်အရေးတော့ မဟုတ်ချေ။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အများပြည်သူနှင့် နိုင်ငံရေး ရပိုင်ခွင့်အဖွဲ့ (*International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR)*)၏ အခန်း ၁၉၏ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်အရ၊ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို တရားဥပဒေနှင့် အညီ ကန့်သတ်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုကန့်သတ်မှုသည် တိကျစွာ ပုံစံထုတ်ထားရန်လိုအပ်ပြီး (*ICCPR*)၏ အခန်း ၁၉(၃) တွင် ချမှတ်ထားသည့် အချက်သုံးချက်နှင့် ကိုက်ညီရမည် (မှတ်စု အကျဉ်း ၂တွင်ကြည့်ရန်)။ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ကို တရားမဥပဒေအရ ကန့်သတ်ရာတွင် သင့်လျော်သော ခြွင်းချက်များနှင့်အတူ တိတိကျကျ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်လိုအပ်ပြီး တရားဥပဒေနှင့် အညီဖြစ်ရမည်။ အရေးအကြီးဆုံး ဥပဒေနစ်နာမှု အသရေဖျက်မှု ဥပဒေနှင့် ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့် ဥပဒေတို့ဖြစ်သည်။

အသရေဖျက်မှု

အသရေဖျက်မှု ဥပဒေ၏ အရေးကြီးဆုံး ရည်ရွယ်ချက် အစစ်အမှန်မှာ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ပတ်သက်၍ ကာကွယ်ရန်ဖြစ်ပြီး၊ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ကန့်သတ်နိုင်သည့် တရားဝင် အကြောင်းပြချက်တစ်ခုအနေဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေက လက်ခံထားသည်။ အသရေဖျက်မှု ဥပဒေသည် ပြည်သူလူထုအား အကာအကွယ်ပေးခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အကျယ်တဝင့် ရေးသားချက်များကြားတွင် သင့်တင့်သော ဟန်ချက်ညီမှု ရှိသင့်ပြီး မှားယွင်းသော အထောက်အထား များဖြင့် တစ်စုံတစ်ဦးအား ဦးတည်တိုက်ခိုက်မှု အပေါ် သင့်လျော်သော ကာကွယ်မှုရှိရမည်။

ပထမအဆင့်အနေဖြင့် အသရေဖျက်မှု ဥပဒေကို တရားမမှုအရ ကန့်သတ်ရာတွင် ရာဇဝတ်မှုဥပဒေနယ်ပယ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ရမည်။ တရားမဥပဒေအရ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ပတ်သက်၍ ကာကွယ်မှုတွင် ထိရောက်မှုရှိနေကြောင်း သက်သေပြနေနိုင်သမျှ၊ နိုင်ငံအများစုတွင် အသရေဖျက်မှုဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်မှုဥပဒေမှာ တည်ရှိမည်မဟုတ်ချေ။ ရာဇဝတ်မှု ဥပဒေသည် ပိုမို၍ အနှောင့်အယှက်ပေးနိုင်သမျှ တရားမျှတအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ၂၀၁၁ခုနှစ် ပူတွဲကြေငြာချက်မှ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အထူးထုတ်ပြန်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ

ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု ဥပဒေများသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ကန့်သတ်ရာတွင် တရားမျှတမှု မရှိနိုင်ပေ။ အားလုံးသော ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေ ဖျက်မှုဥပဒေများကို ရုတ်သိမ်းပြီး၊ လိုအပ်သောနေရာများတွင် တရားမမှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု ဥပဒေများနှင့် အစားထိုးရမည်။

ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု ဥပဒေကို မလိုအပ်ခြင်း အကြောင်းအချက်များကို ဖြည့်စွက်ရလျှင်၊ ၎င်းဥပဒေအား ရဲအဖွဲ့၊ ပြည်သူ့ရေးရာရုံးများ၊ အခြားသော အစိုးရနှင့်နီးစပ်သည့် အာဏာရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဂုဏ်သတင်းတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် ကာကွယ်မှုများ ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရံဖန်ရံခါ၌ အလွဲသုံးစား ပြုမှုများ ရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

တရားမမှုဥပဒေ၏ သဘောသဘာဝအရ၊ အသရေဖျက်မှု ဥပဒေသည် အလွဲသုံးစားပြုမှုကို ဆန့်ကျင်သော အကာအကွယ်ပေးသည့် အချက်များ ပါဝင်ရမည်။ ၎င်းဥပဒေသည် နိုင်ငံရေးနှင့် ဘာသာရေး သင်္ကေတများကဲ့သို့ အယူအဆများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကာကွယ်ရန်အတွက် မတတ်နိုင်ပေ။ နာမည်ဂုဏ်သိက္ခာ ကာကွယ်မှုနှင့်လည်း မပတ်သက်ချေ။ အလားတူပင် တရားဝင်ဖွဲ့စည်းထားခြင်း မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ကာကွယ်နိုင်ခြင်း မရှိပေ။ သို့သော်လည်း ၎င်းအဖွဲ့အစည်း၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ချင်းစီမှ ပုဂ္ဂလိက ဂုဏ်သိက္ခာ ထိခိုက်နစ်နာမှု အတွက် တရားစွဲဆိုနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ကော်ပိုရေးရှင်းများအနေနှင့် ၎င်းတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာဆိုင်ရာတန်ဖိုးများကိုကာကွယ်နိုင်ရန် အသရေဖျက်မှုအတွက် တရားစွဲဆိုခွင့် ပြုထားသည်။ သို့သော် ဒီမိုကရေစီ စနစ်တွင် လူထုအဖွဲ့အစည်းများကို ပွင့်လင်းစွာ ထောက်ပြဝေဖန်ခြင်း၏ အဓိက အရေးပါမှုကြောင့် ပြည်သူ့လူထုအဖွဲ့အစည်းများအနေနှင့် အလားတူလုပ်ဆောင်ရန်ကိုမူ တားမြစ်သင့်သည်။ ပြည်သူ့ကိုယ်စားပြုသော ပြည်သူ့အဖွဲ့အစည်းများသည် ပြည်သူ့ရန်ပုံငွေဖြင့် ၎င်းတို့အား ဝေဖန်မှုကို ဥပဒေအရ ခုခံရန်မှာလည်း အငြင်းပွားဖွယ် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂလိကများကဲ့သို့ပင် ဂုဏ်သိက္ခာရှိသော အရာရှိများသည် အသရေဖျက်မှုမှ ကာကွယ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့သော်လည်း အများပြည်သူသိ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သာမန်နိုင်ငံသားများထက် အဝေဖန်ခံရမှုကို ပိုမို၍ သည်းခံနိုင်ရန် ပြင်ဆင်ထားရမည်ဟု အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားရုံးများမှ အသိအမှတ်ပြုထားသည်။

အသရေဖျက်မှု ဥပဒေ၏ နယ်ပယ်အကျယ်အဝန်းကို သတ်မှတ်နိုင်ရန် ထင်မြင်ယူဆချက်များ မဟုတ်သည့် အချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်းသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလေ့အကျင့်ဖြစ်ပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများမှ အကြွင်းမဲ့ အကာအကွယ်ပေးထားသော ထင်မြင်ယူဆချက်များအား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင် ၎င်းထင်မြင်ယူဆချက် များသည် ခိုင်မာသော အထောက်အထားမရှိဟူသော အချက်ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းစဉ်အရ တရားပြိုင်များသည် ၎င်းတို့ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်များ မှန်ကန်ကြောင်းကို သက်သေပြနိုင်မည့် အခွင့်အရေးကိုပေးရမည်။ သို့သော်လည်း ထင်မြင်ယူဆချက်၏ နောက်ခံတွင်ပါဝင်သော အမှန်တရားကိုမူ သက်သေပြရန်မလိုပေ။ ဤအချက်မှာ မဖြစ်နိုင်ကြောင်းလည်း ထင်ရှားသည်။

လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခြင်း နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာအား ကာကွယ်ပေးခြင်း ကြားတွင် သင့်တင့်သော ဟန်ချက်ညီမှုရှိကြောင်း သေချာရန် အသရေဖျက်မှု ဥပဒေတွင် ခုခံကာကွယ်မှုများလည်း ပါရှိရမည်။ အသရေပျက်စေရန် ဖော်ပြမှုအတွက် တစ်စုံတစ်ဦး ပိုင်ဆိုင်သော ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်စုံတစ်ဦးမှ ခုခံနိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟူသော အတွေးအမြင်အား အခြေခံလျှက် အမှန်တရားသည် အစဉ်အမြဲ အကြွင်းမဲ့ ခုခံကာကွယ်သည်။ အကယ်၍ ဖော်ပြချက်သည် မှန်ကန်ပါက တစ်စုံတစ်ဦးသည် ၎င်းကို ဖုံးကွယ်ထားရန် မစွမ်းနိုင်ပါ။ တရားပြိုင်များသည် ၎င်းတို့ဖော်ပြချက်၏ မှန်ကန်မှုအပေါ် သက်သေပြနိုင်ခြင်းမရှိလျှင်တောင်မှ ၎င်းတို့ ထုတ်လွှင့်ဖြန့်ချိထားသော ဖော်ပြချက်များသည် အခြေအနေအားလုံး၏ အောက်တွင် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်ကြောင်း ဖော်ပြနိုင်လျှင်၊ ခုခံမှုအတွက် တာဝန်ရှိခြင်းမှ လွတ်ငြိမ်း၍ ၎င်းတို့သည် သဘာဝကျသော ထုတ်ဝေမှု၏ ခုခံမှုမှ အကျိုးခံစားနိုင်သေးသည်။

ဤခုခံမှုများသည် အထူးသဖြင့် ဂျာနယ်လစ်များအတွက် အရေးပါသည်။ အကြောင်းအရာများကို ပုံနှိပ်ဖော်ပြခြင်း မပြုမီ အချက်အလက်တိုင်းသည် လုံးဝသေချာရမည်ဆိုလျှင် ပြည်သူများထံ သတင်းအချက်အလက် ပေးပို့သည့် ၎င်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ပြင်းထန်စွာ လျော့ကျပျက်စီးနိုင်သည်။ နောက်ဆုံးအချက်မှာ ဥပဒေပြုခြင်း နှင့် တရားစီရင်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်းများကဲ့သို့ အချို့သော အကြောင်းအရာ အခြေအနေများတွင် ရိုးသားခြင်း၏ အဓိက အရေးပါမှုကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာ၌ မျှတ၍ တိကျသော မှတ်တမ်းများနှင့်တကွ ဤအဖွဲ့အစည်း၏ ရှေးမှောက်၌ ပြုလုပ်သည့် ဖော်ပြချက်များကို အသရေဖျက်မှု တာဝန်ရှိခြင်းကို ဆန့်ကျင်၍ ကာကွယ်ပေးသင့်သည်။

၎င်းတို့ပိုင်ဆိုင်သည့် အလွန်အကျွံပြစ်ဒဏ်များသည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ချိုးဖောက်မှုအား ကိုယ်စားပြုပြီး

၎င်းသည် အသရေ ပျက်စေသည့် အကြောင်းအရာနှင့် အထူးသဖြင့် ဆက်စပ်ကာ အချို့နိုင်ငံများ၌ ပျက်စီးမှု အလားအလာများ မြင့်တက်လျက်ရှိသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၌ တရားလို၏ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု အချိုးအစားအတိုင်း အသရေပျက်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရန်လိုအပ်သည်။ ထိုပြစ်ဒဏ်ချမှတ်မှုသည် ပျက်ဆီးခံရမှုအတွက် ပြန်လည် ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်ပြီး၊ တရားပြိုင်များအတွက် ပြစ်ဒဏ်ခက်ရန်မဟုတ် ကြောင်းနားလည်ထားရမည်။ တမူထူးခြားသော ငွေကြေးအရ ပျက်စီးမှုများအား ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရာတွင် တရားရုံးများ အနေဖြင့် ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသော ဆိုးရွားသည့် အကျိုးရလဒ်များအား မျော်မှန်းထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း တရားဝင်ဖော်ပြထားရမည်။ ပုံမှန်ပြဿနာများအား ပြန်လည် ကုစားရာတွင် အမှားပြင်ဆင်ခွင့်နှင့် ပြန်လည် ချေပခွင့်တို့သည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဦးစားပေးဖြစ်ရမည်။

ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကဲ့သို့ပင်၊ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်သည် လူ့အခွင့်အရေးတစ်ရပ် ဖြစ်ပြီး၊ (ICCPR) ၏ အ ခန်း ၁၇(၂) အရ အကာအကွယ်ပေးထားသည်။ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ အဓိကစိန်ခေါ်မှုမှာ ရှင်းလင်းစွာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်ရန်ဖြစ်ပြီး၊ လုပ်ဆောင်ရန်ခက်ခဲသောကြောင့် တရားရုံးများမှာ ပုံမှန်အားဖြင့် ရှောင်ကျဉ်ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဥရောပ လူ့အခွင့်အရေး တရားရုံး(ECHR) မှ *Niemietz* နှင့် *၇၁*မနီနိုင် အမှုတွင် "တရားရုံးများသည် ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်၏ စံနှုန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည့်စုံသော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ရရှိရန် ဖြစ်နိုင်သည် (သို့မဟုတ်) လိုအပ်သည်ဟု မယူဆသင့်ပေ"ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်၌ ဓမ္မဒိဋ္ဌာန်ကျသော အကြောင်းအရာများနှင့် ဓမ္မဒိဋ္ဌာန်မကျသော အကြောင်းအရာများ နှစ်မျိုးစလုံးပါဝင်သည်ဟု ယေဘုယျ သဘောတူကြသည်။ ယခင်က ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျိုးကြောင်း ဆီလျော်သော မျှော်လင့်ချက် ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ စိတ်ဝင်စားမှုမရှိသော်လည်း နောက်ပိုင်ကာလများတွင် ပုဂ္ဂလိကတန်ဖိုးများ၊ စိတ်သဘောထား နှင့် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော အမှုအကျင့်တို့ပေါ်တွင် မှီတည်သည့် ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ စစ်မှန်သော မျှော်လင့်ချက်များပါဝင်လာသည်။

ဤအခြေအနေများကို ပြန်ဆိုဖော်ပြရာတွင် တရားစီရင်မှုနှင့် မတူညီသော ကိစ္စရပ်များကြားတွင် လွန်စွာကွဲပြားသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ တရားရုံးများမှ ကာကွယ်ရမည့် ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့် အမျိုးအစားလေးမျိုးကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။

- ၁) အခြားသူများ၏ မမြင်ကွယ်ရာတွင် ကျိုးကြောင်းမဲ့ ချည်းနှင်းဝင်ရောက်ခြင်း၊
- ၂) တစ်စုံတစ်ဦး၏ အမည်ကို သိမ်းယူခြင်း (သို့မဟုတ်) ဆင်တူပြုလုပ်ခြင်း
- ၃) တစ်စုံတစ်ဦး၏ အမှားကို အများပြည်သူသိအောင်ဖြန့်ဝေခြင်း
- ၄) တစ်စုံတစ်ယောက်၏ ပုဂ္ဂလိက ဘဝကို ကျိုးကြောင်းဆီလျော်ခြင်းမရှိပဲ အများပြည်သူသိအောင်ဖြန့် ဝေခြင်း

ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်သည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်အား ပိုမိုလွယ်ကူစေရန် အထူးအားဖြင့် သတ်မှတ် ထားသော ပရိတ်သတ်ကို ရည်ရွယ်သော ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်း အတွက် အဓိက အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။

ဤအချက်သည် အွန်လိုင်းဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းတွင်လည်း အမှန်တရားတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး၊ အချို့သော ဆွေးနွေးပွဲများ၌ အမည်ပေးခြင်းဖြင့်ပင်ကာ လွတ်လပ်စွာနှင့် ရိုးသားပွင့်လင်းစွာဆွေးနွေးနိုင်ရန် အားပေးသည်။ နိုင်ငံတော်သည် အင်တာနက် ဆက်သွယ်ရေးစနစ်တွင် ဖုံးကွယ်ထားသော သို့မဟုတ် ဦးတည်ချက်မရှိသော စောင့်ကြည့်ရေး ပရိုဂရမ်များ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အင်တာနက်နှင့် တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း လုပ်ငန်းများအတွက် များပြားလှသော အချက်အလက်မှတ်တမ်းများ တောင်းယူခြင်းတို့မှ ရှောင်ကျဉ်ရမည်။ ထို့အပြင် အွန်လိုင်းမှ Tor ကဲ့သို့ အမည်မဲ့ ဆော့ဖ်ဝဲလ်များဖြင့် ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်ခြင်းတို့ကိုလည်း ရှောင်ကျဉ် ရမည်။

တစ်ချိန်တည်းတွင်လည်း ပိုမိုအဆင့်မြင့်သောနည်းလမ်းအားဖြင့်လည်း ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်သည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ ပဋိပက္ခများဖြစ်လာနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မီဒီယာများမှ ပုဂ္ဂလိက အကြောင်းအရာများကို ညွှန်ဆိုထားသည့် ကိစ္စတစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်ရန် ဆန္ဒရှိသော အခါတွင်ဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်းအရာ၌ သတင်းအချက်အလက် ရပိုင်ခွင့်သည် ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်လာသည်။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် သတင်းအချက်အလက်များအား ၎င်း၏ ပုဂ္ဂလိက ကိစ္စအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးပါရန် တောင်းဆိုနိုင်သည်။ လက်ခံထားသောချဉ်းကပ်ပုံအရ ဖော်ပြချက်များသည် ရိုးအီလာခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြည်သူ့အများ စိတ်ဝင်စားသည့် သတင်းများ ပုံမှန်ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ပြည်သူများ၏စိတ်ပါဝင်စားမှုကို ဟန့်ချက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။

ဤအချက်ကို အသုံးပြု၍ တရားရုံးများသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်ထက်ပို၍ မျက်နှာသာပေးကြသည်။ သို့သော်လည်း သတင်းအချက်အလက် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများသည် မှန်ကန်မှု လျော့နည်းသည် ဟု ယူဆနိုင်သည်။

ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ECHR ၏ အဓိက အမှုတစ်ခုမှာ *Von Hannover* နှင့် ဂျာမနီ တို့ဖြစ်ပြီး၊ မိုနာကိုနိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်လျှက်ရှိသော မင်းသား ရာနီယား၏ နေထိုင်မကောင်ဖြစ်နေစဉ် ကာလအား အဓိကထား ရိုက်ကူးထားသည့် မိုနာကို မင်းသမီး ကာရိုလိုင်၏ ဓါတ်ပုံများပါဝင်သည်။ နေထိုင်မကောင်းဖြစ်စဉ်ကာလအတွင်း မင်းသားကို ၎င်း၏ မိသားစုများမှ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက် နေပုံများ ဖြစ်သည်။ တရားရုံးမှ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင် လွတ်လပ်ခွင့်ကို ကာကွယ်နိုင်မှုကြား ထိန်းညှိ၍ မူဝါဒများချမှတ်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ

- အများပြည်သူမှစိတ်ဝင်စားသည့် အကြောင်းအရာအား ထုတ်ဝေဖြန့်ချိမှု ပမာဏ၊
- ပါဝင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကျော်ကြားမှု အတိုင်အတာ နှင့် အစီရင်ခံစာ၏ အဓိကအကြောင်းအရာ
- ပါဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ယခင်က အပြုအမူများ၊
- ထုတ်ဝေဖြန့်ချိမှုတွင်ပါဝင်သော အကြောင်းအရာ၊ ပုံစံနှင့် အကျိုးရလဒ်၊
- ဓါတ်ပုံများ ရိုက်ကူးစဉ်က အခြေအနေ ၊

ယေဘုယျအားဖြင့် မည်သည့်ထုတ်ဖော်ပြောဆိုမှုမဆို၏ အပြောကျယ်မှုကို တရားရုံးမှ ပြသခဲ့သည်။ ဓါတ်ပုံများသည်ပင်လျှင် ပြည်သူလူထု၏ စိတ်ပါဝင်စားမှုတွင် ဆွေးနွေးစရာ ငြင်းခုံစရာ ဖြစ်စေခဲ့သည်။

ECHR သည် အထူးတလည် ကိစ္စရပ်များတွင် အများပြည်သူ၏ စိတ်ဝင်စားမှုအတိုင်းအတာကို ဆန်းစစ်နိုင်သည့် စဉ်းစားဖွယ် အချက်အလက်များကို ပိုမိုယေဘုယျကျစွာ ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ယခင်ကအပြုအမူများ၊ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိမှုတွင် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာ၊ ပုံစံနှင့် အကျိုးရလဒ်၊ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့် အား ကျူးကျော်ဝင်ရောက်သည်ဟူသော စွပ်စွဲမှုနှင့် ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်သော သဘောသဘာဝ အခြေအနေများ တို့ဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂလိကများ၊ အထူးသဖြင့်

ထင်ရှားကျော်ကြားသူများသည်၊ ဆန္ဒအလျောက် ၎င်းတို့၏ ပုဂ္ဂလိက ဘဝကို ပြည်သူများအား သိရှိနိုင်ရန် လိုလိုလားလား ဖွင့်ပြကြသည်။ ၎င်းတို့အပေါ် အများပြည်သူနှင့် ပတ်သက်၍ သိရှိသူ များပြားလာစေရန်နှင့် ဝင်ငွေတိုးပွားလာစေရန် ရည်ရွယ် ဆောင်ရွက် ကြသည်။

အချက်အလက်ကာကွယ်ရေးဆောင်ရွက်မှု စံနှစ်သည် များပြားလှသော ပုဂ္ဂလိက အချက်အလက်များကို စုဆောင်းခြင်းနှင့် စနစ်တကျစီမံခြင်းတို့အား ကာကွယ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး၊ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်ကို ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ် နေသော်လည်း ကွဲပြားခြားနားသည်။ ဤစည်းမျဉ်းများသည် ပုဂ္ဂလိကတို့၏ တစ်ဆတစ်ဆ တိုးတက်များပြားလာသော အချက်အလက်များကို ပြည်သူများက ဆုပ်ကိုင်ထားပြီး ဤအချက်အလက်များကို ခြယ်လှယ်ရန် နည်းပညာ အရည်အသွေး တိုးမြှင့်လာခြင်း တို့ကို တုန့်ပြန်ရာမှ အစပြု ပေါ်ထွက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ အကြောင်းအရာအရ နီးကပ်စွာ ဆက်စပ်နေသော်လည်း၊ အချက်အလက် ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်တို့မှာ အငြင်းပွားဖွယ်ရာဖြစ်လာသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့ကြား၌ အရေးကြီးသော ကွဲပြားမှုရှိသည်။ အချက်အလက်ကာကွယ်ခြင်း စံနှစ်အား ပုဂ္ဂလိက ကိုယ်ရေး အချက်အလက်များ အားလုံးအတွက် ကျင့်သုံးရန်ဖြစ်ပြီး၊ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်ထက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် တစ်စုံတစ်ယောက်သည် ၎င်း၏အီးမေးလ်လိပ်စာကို အခြားသူများနှင့် ဆက်သွယ်ရေး လွယ်ကူစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး အွန်လိုင်းတွင် တင်ထားသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းအီးမေးလ်သည် ကုန်ပစ္စည်းအဖြစ် ရောင်းချရန်နှင့် ကုန်သွယ်ရန်အတွက် မဟုတ်ချေ။ ရလဒ်မှာ မလိုချင်သော အီးမေးလ်မှ ကုန်ပစ္စည်းကြေငြာများမှ တားဆီးရန် ဖြစ်သည်။

Further Reading:
ပိုမိုဖတ်ရှုလေ့လာရန်

- ARTICLE 19, *Defining Defamation Principles on Freedom of Expression and Protection of Reputation*, 2000: <http://www.article19.org/data/files/pdfs/standards/definingdefamation.pdf>.
- Toby Mendel, Andrew Puddephatt, Ben Wagner, Dixie Hawtin & Natalia Torres, *Global Survey on Internet Privacy and Freedom of Expression*, UNESCO, 2012: www.unesdoc.unesco.org/images/0021/002182/218273e.pdf.
- Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression, 17 April 2013, UN Doc. A/HRC/23/40: <http://www.ohchr.org/EN/Issues/FreedomOpinion/Pages/Annual.aspx>.